

Małowist, Marian

Międzynarodowy Kongres Nauk Bizantynistycznych

Przegląd Historyczny 53/2, 400-401

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

11 lutego 1961 dla uczczenia 110 rocznicy wybuchu powstania tajpingów otwarto w Nankinie — stolicy państwa tajpingów — muzeum historyczne. Zgromadzono w nim wielką ilość materiałów historycznych, dokumentów i książek poświęconych powstaniu tajpingów.

Dnia 30 maja 1961 obradowała z tejże okazji w Pekinie ogólnochińska konferencja historyków. W referatach i dyskusji szczególną uwagę zwracano na antykapitalistyczne i antykolonialne aspekty powstania.

3—5 czerwca 1961 w setną rocznicę zgromadzenia narodowego w Martinie staraniem Instytutu Historycznego Słowackiej Akademii Nauk i Towarzystwa Historycznego odbyła się konferencja poświęcona dziejom Słowacji w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XIX w.

Międzynarodowy Kongres Nauk Bizantynistycznych

W dniach od 10 do 16 września 1961 odbył się w Ochridzie (Jugosławia) XII Międzynarodowy Kongres Nauk Bizantynistycznych. Obok nauk historycznych obejmował on wiele innych dyscyplin humanistycznych, obradując plenarnie i w sekcjach: historycznej (w dwóch podsekcjach), sztuki i archeologii (w dwóch podsekcjach), historii literatury i filologii, historii kościoła i teologii, nauk pomocniczych oraz muzykologii.

Pierwszym referatem przedstawionym na plenarnych obradach był zbiorowy referat historyków radzieckich N. W. Pigulewskiej (Leningrad), E. Lipszic (Leningrad), M. J. Sjużumowa (Swierdłowski), A. P. Każdana (Moskwa) o mieście i wsi w Bizancjum w okresie od IV do XII wieku, z koreferatem B. Lemerle'a (Paryż), P. Charanisa (New Brunswick USA), D. Angelowa (Sofia). Również z zakresu historii wygłosił referat D. Obolensky (Oxford) o zasadach i metodach dyplomacji bizantyńskiej. Koreferentami byli G. Moravcsik (Budapeszt) i D. Zakythinis (Ateny). Z dziedziny teologii i historii kościoła H. G. Beck (Monachium) przedstawił referat o palamizmie i humanizmie z uzupełniającymi głosami G. Schirò (Rzym) i J. Meyendorffa (New York). F. Dölger (Monachium) zreferował z zakresu nauk pomocniczych problem wpływu bizantyńskiej kancelarii dworskiej na średniowieczną kancelarię serbską. Koreferentem był V. Mošin (Zagrzeb). Z zakresu historii sztuki i archeologii przygotowane były dwa referaty, jeden z dziedziny malarstwa W. N. Łazariewa (Moskwa) „Żywopis XI—XII wieków w Makiedonii”; koreferaty wygłoszone były przez O. Demusa (Wiedeń), St. Pelekanidesa (Saloniki), S. Radojčića (Belgrad); drugi referat poświęcony zagadnieniom monumentalnej architektury późnego antyku i wczesnego średniowiecza na Bałkanach przygotowany został kolegialnie przez historyków architektury i archeologów jugosłowiańskich Dj. Boškovića, I. Nikolajević-Stojković, Dj. Stričevića. Koreferat wygłosił K. Mijatev (Sofia). Sprawę kształtowania się podstaw prawnych w ramach państwa bizantyńskiego zreferował H. F. Schmid (Wiedeń) w referacie pt. „Oströmisches Vulgarrecht, byzantinisches, balkanisches und slavisches Recht”. Historia literatury i filologia reprezentowana była przez referat R. Jakobsona (Harvard USA) na temat wpływów poezji bizantyńskiej na średniowieczną literaturę słowiańską, z uzupełniającymi głosami I. Dujčeva (Sofia) i Dj. Sp. Radojčića (Nowy Sad). Z dziedziny muzykologii E. Wellesz (Oxford) przedstawił referat o podstawach kompozycji wschodnich pieśni; koreferaty wygłoszili O. Strunk (Princeton), D. Stefanović (Belgrad).

W kongresie wzięło udział około 500 specjalistów z różnych krajów. Z Polski uczestnikami byli prof. V. Molé (PAN, Kraków), doc. H. Kappesowa (Uniwersytet, Łódź), dr O. Jurewicz (PAN, Warszawa), dr L. Leciejewicz (IHKM PAN, Warszawa), mgr M. Miynarska (IHKM PAN, Warszawa). Niektórzy z nich wygłosili komunikaty na obradach sekcyjnych.

M. M.

Dziewiąty międzynarodowy kongres „Comité International pour l'étude du Haut-Moyen Age occidental”, organizowany był tym razem przez grupę francuską i miał miejsce w Poitiers w okresie od 24 do 30 lipca 1961. Głównym tematem obrad tegorocznych była architektura klasztorna i jej wystrój we wczesnym średniowieczu.

Wykład inauguracyjny wygłosił P. Deschamps, przewodniczący tegorocznej sesji. Następnie F. Eygen zapoznał zebranych z dotychczasowym stanem prac wykopaliskowych prowadzonych w baptysterium św. Jana w Poitiers; na podstawie tych badań wyróżnia on dwie najstarsze fazy budowy z IV i VI w. E. Fels omówił zagadnienie bitwy pod Poitiers w r. 732 i jej znaczenie dla sytuacji politycznej tego okresu. L. Labande przedstawiła dzieje i działalność Radegondy i mnicha Fortunata. Dom Antin omówił hagiografię regionu Poitiers, Fr. Coutansais — historię klasztorów benedyktyńskich przed rokiem 1000 na tym obszarze, M. Garaud przedstawił interesujący referat dotyczący początków struktury feudalnej na obszarze Poitou i początków dynastii hr. Wilhelma. Między innymi podkreślił on problem genezy i rozwoju urzędu kasztelanów stwierdzając, że pojawiają się oni na terenie Poitou dopiero w samym końcu X i początkach następnego wieku.

Jakoby osobnym nurtem konferencji były serie komunikatów, wygłaszanych dość pośpiesznie w godzinach rannych lub późnych wieczornych. Uczestnicy sesji informowali swoich kolegów o pracach wykopaliskowych i konserwatorskich, jakie prowadzili w ostatnim roku. Wygłoszono również parę komunikatów na temat prac gabinetowych. Wiele dyskusji toczyło się w ramach uzupełniających obrady wycieczek w rejonie Poitiers.

T. W.

19 i 20 czerwca 1961 r. Instytut Historyczny Niemieckiej Akademii Nauk zorganizował w Berlinie (NRD) międzynarodową konferencję na temat „Barbarzyństwo — najskrajniejszy wyraz panowania monopolów w Niemczech”. Polskę reprezentowali prof. Kamiński, prof. Zaborowski i dr Eisenbach. Podstawowy referat omawiający problemy niemieckich monopolii wygłosił prof. dr Jürgen Kuczynski.

18—21 kwietnia 1961 w Weimarze obradowała konferencja bizantynistów w krajów demokracji ludowej, zorganizowana z inicjatywy sekcji bizantynistycznej Niemieckiego Towarzystwa Historycznego. Szeroko omawiano wzajemne kontakty i wpływy Bizancjum na kraje Europy wschodniej i Bałkany.

W 1962 roku w Sachsenhausen, na terenie b. hitlerowskiego obozu koncentracyjnego, powstanie Europejskie Muzeum Ruchu Oporu. W jednym z baraków pomieszczony będzie także pawilon polski.

Następujący goście zagraniczni wygłosili w II półroczu 1960 i w roku 1961 odczyty w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego (por. PH t. LI, s. 781).